

Rode lijst.

De Nederlandse rode lijst kan niet zomaar worden vergeleken met de internationale rode lijst, zoals dat thans echter wél gebeurt. In dat kader verwijs ik naar de inspraakreactie van NOJG-lid WBE Susteren/Graetheide, welke ik hieronder zal herhalen.

Nederlandse rode lijsten wijken af van de systematiek die elders in Europa en in het rond om ons gelegen landen wordt gehanteerd. Het systeem van rode lijsten, zoals Nederland ooit heeft bedacht op heeft gebaseerd – is inmiddels flink achterhaald – als gedachtegoed.

De Nederlandse en de internationale lijsten (=Rode Lijst van de IUCN) zijn niet vergelijkbaar, omdat de normen die eraan ten grondslag liggen verschillen. De Nederlandse lijst kijkt naar aard van de ontwikkelingen over een periode van 50 jaar, (1950) terwijl de IUCN een periode van slechts 10 jaar aanhoudt.

Over een periode van 50 jaar is de teloorgang van de Nederlandse soorten uiteraard groter, door de vele factoren die daar invloed op hebben of hebben gehad.

Rode lijsten dienen volgens ons om soorten te benoemen waarvan de stand sterk is afgenomen of soorten die weinig of niet meer in Nederland voorkomen. Die dus echt serieus in de knel zitten.

Waar – als de regering geen maatregelen neemt – op goede wetenschappelijke gronden gebaseerd, de vrees bestaat dat de soort op korte termijn zal verdwijnen uit Nederland (uitsterven). Het is dan ook een echte Rode Lijst soort.

Door de jaren heen is zoals wij weten vanaf 9 september 1979 (Verdrag van Bern) binnen het ministerie van LNV intern flink gesleuteld aan het steeds complexer maken van de beoordelingssystematiek voor rode lijsten. Hierbij is het doel van de oorspronkelijke rode lijsten (uitvoering geven aan het verdrag van Bern) inmiddels flink uit het oog verloren.

Criteria samenstelling van de rode lijsten, conform het Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van , TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna:

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten:

1. De trend en
2. De zeldzaamheid.

De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

- Uitgestorven op wereldschaal (UW): maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- In het wild uitgestorven op wereldschaal (UWW): maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- Verdwenen uit Nederland (VN): maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- In het wild verdwenen uit Nederland (VNW): maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- Ernstig bedreigd (EB): zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- Bedreigd (BE): sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- Kwetsbaar (KW): matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- Gevoelig (GE): stabiel of toegenomen maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen maar nog algemeen.

Een voorbeeld is dat nu de haas en konijn in de Rode lijsten ook een categorie soorten is opgenomen, waar weliswaar afname in aantallen worden waargenomen, maar die bij lange na niet in hun voortbestaan worden bedreigd en hun stand ook niet voldoen aan de in het Besluit 2004 vermelde wettelijke vermelde criteria.

Wij pleiten dan ook voor een verbeterde systematiek voor het vaststellen van Nederlandse rode lijsten (zoogdieren én vogels);

Immers, de systematiek voor het vaststellen van rode lijsten enkel voor Nederland alleen schuurt op diverse punten met de internationaal gebruikelijke wijze van rode

lijst formulering (IUCN). Aansluiting op de systematiek van de IUCN of in elk geval volgend op deze systematiek biedt kansen voor een betere bescherming van soorten die bescherming écht nodig hebben.

Nederland en zeker nu er een nieuwe regering is, zal zich moeten onthouden van rechtsverdraaiing en de Rode lijsten (die geen wettelijke status hebben) toepassen conform de internationale afspraken IUCN (International Union for Conservation of Nature) , en de criteria zoals genoemd in het Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna, zoals hiervoor aangegeven en werken aan een betrouwbare overheid en het mooiste goed dat Nederland nog steeds heeft, echt beheren.

Onderzoeken als basis voor de voorgenomen wetgeving.

De beide onderzoeken die ten grondslag liggen aan het voornemen voldoen bij lange na niet om een deugdelijke motivering voor dat voornemen te vormen:

- Het ontbreekt aan serieuze werkelijke tellingen van haas en konijn;
- Het ontbreekt aan een waarderingssysteem om tot representatieve tellingen te komen;
- Het ontbreekt aan nachttellingen, waardoor een representatief beeld niet is gegeven;
- Er wordt vergelijkingsmateriaal uit de jaren zestig van de vorige eeuw gebruikt;
- Er wordt louter uitgegaan van toevalstellingen, enig beleid op dit punt ontbreekt;
- De gehanteerde beoordelingsmethode is nota bene nog in ontwikkeling en kan niet gebruikt worden als motivering voor de gepresenteerde voornemens;
- De beoordelingsmethode ziet op andere soorten, en is in ieder geval niet specifiek ontwikkeld voor haas en konijn;
- Er is een foutief referentiejaar gehanteerd, waarbij bijvoorbeeld de hazenstand exceptioneel hoog was;
- Juridisch gezien is een referentiejaar helemaal niet nodig;
- De geregistreerde voorjaarstellingen van WBE's zijn niet meegenomen;

- Er zijn onjuiste conclusies en beoordelingen aan de rapportage verbonden;

De gepresenteerde onderzoeken kunnen het voornemen om de jacht op haas en konijn niet te openen dan ook niet dragen. Er zal sprake moeten zijn van een juiste en een volledige motivering, en beide zijn niet aanwezig. Vanwege het ontbreken van de vereiste motivering door niet toereikende onderzoeken als basis te hanteren kunnen de voornemens dan ook niet in stand blijven.

Zulks heeft temeer te gelden nu er kennelijk geen einddatum is afgesproken, en het risico erg groot is dat dit soort maatregelen in de toekomst eerder regel dan uitzondering zullen gaan worden. Zonder het vaststellen van een deugdelijke tijdlijn kan het voornemen ook niet in stand blijven.

Wettelijke plicht.

Er wordt volledig over het hoofd gezien dat een jachthouder een nota bene wettelijke plicht heeft om de redelijke stand van het wild te waarborgen:

Art. 3.20 lid 3:

De jachthouder doet datgene wat een goed jachthouder betaamt om een redelijke stand van de in zijn jachtveld aanwezige wild als bedoeld in het tweede lid te handhaven, dan wel, bij het ontbreken daarvan, te bereiken, en om schade door in zijn jachtveld aanwezig wild als bedoeld in het tweede lid te voorkomen.

Dit is een duidelijke, niet mis te verstane wettelijke verplichting van de jachthouder. Daar wordt nu volledig aan voorbijgegaan door de jachthouder van overheidswege op te leggen dan maar helemaal niets te doen. Dat miskent dat jachthouders en alle andere betrokkenen veel meer in het veld doen dan alleen maar afschot plegen. Door onderhoud, aanleggen van wildakkers, plegen van toezicht wordt ook gewaakt over de wildstand en dat wordt nu in feite onmogelijk gemaakt. Door de jager niet meer toe te laten, zullen alle minstens zo belangrijke andere activiteiten dan louter jagen in het gedrang komen.

Los daarvan wordt de jachthouder niet eens de kans gegeven aan de wettelijke verplichting te voldoen. De wet wordt gewoonweg genegeerd zonder daar een aanwijsbare reden voor te hebben. Ook om die reden kan het voornemen niet ten

uitvoer worden gebracht, de jachthouder wordt het onmogelijk gemaakt aan de wet te voldoen. De juiste systematiek zou zijn dat een jachthouder die aantoonbaar te kort schiet in het onderhouden van een goede wildstand daar wettelijk gezien op wordt aangesproken. Nu worden alle jachthouders ten onrechte in de hoek gezet.

In dat kader is nog van belang op te merken dat het (niet te openen) jachtseizoen maar beperkt is tot slechts enkele maanden. Voor het overgrote deel van het jaar is er geen jacht. Op geen enkele wijze is die beperkte jachtijd meegenomen in de overwegingen om te komen tot het thans bestreden voornemen.

Rol van de jager.

Zoals in het voorgaande punt aangegeven heeft de jager een veel grotere rol dan louter het plegen van afschot. Nederland kent ongeveer 30.000 jachthouders, en er wordt door de jagers voor 13.000 fte aan vrijwilligerswerk verricht. Dat wordt door het voornemen in de waagschaal gesteld.

Zoals in meerdere consultaties te lezen is, is het aanbevelingswaardig om kennis te nemen van het onderzoek “Waarde van de jacht”, uitgevoerd door CLM, https://www.jagersvereniging.nl/content/uploads/2015/06/Waarde_vd_Jager_onderzoeksrapport_CLM_2014-2.pdf

Hieruit blijkt hoe de jacht werkt en wie daarbij betrokken zijn. Uit het voornemen blijkt niet dat van al deze expertise gebruik is gemaakt. De hele goeddoordachte structuur van FBE's, WBE's, jagersverenigingen etc. wordt volkomen genegeerd bij het thans gepresenteerde voornemen. Het rapport dient te worden meegenomen bij de bepaling van het beleid.

Overige gevolgen.

Er zijn nog meer nadelige gevolgen:

- Er is kans op onaanvaardbare en ook onevenwichtige populatiegroei, er is geen onderzoek gedaan naar dat effect van het voornemen. Onevenwichtig omdat de sterksten zullen overleven en dat zijn vaak de rammelaars. Jagers treden daar regulerend in op.

- Er is geen regeling voor de ontstane schade aan de gewassen ten gevolge van het jachtverbod;
- Er is een risico op de toename van ziektes door een ongereguleerde toename van de populatie;
- Er zal een toename van import van wild zijn als Nederlands konijn en haas niet aangeleverd worden tijdens het jachtseizoen;
- Er is geen enkel onderzoek gedaan naar een eventuele reactie van grondeigenaren, nu jachthouders daar niet meer mogen jagen. Gedacht moet worden aan opzeggen jachthuurovereenkomsten, verhoging bijdragen, afwaardering van jachtgronden. In groter verband is geen rekening gehouden met de onrechtmatige inperking van het eigendomsrecht dat door het voornemen thans wordt bewerkstelligd: de overheid bepaalt ten onrechte wat er op een bepaald perceel dat eigendom is al dan niet mag gebeuren.
- Er is helemaal niets geregeld ten aanzien van de ongetwijfeld toenemende stroperij nu jagers buitenspel gezet zijn.
- Er is een groot gevaar dat bouwprojecten stil komen te liggen zodra er een konijnenhol wordt gezien binnen een dergelijk project. Immers, de (onjuiste) argumenten die hebben geleid tot het voornemen kunnen zonder meer worden gebruikt om te bepleiten dat het konijnenhol gespaard moet blijven en de woonwijk niet gerealiseerd kan worden. De impact van het voornemen is dan ook enorm.

Conclusie.

Gezien al het bovenstaande verzoek ik u om het voornemen niet ten uitvoer te brengen. Nader en gedegen onderzoek is nodig voordat ongemotiveerd dit soort diepgravende maatregelen worden genomen.

Uiteraard wil de NOJG met u in overleg over hoe een dergelijk onderzoek er uit zou moeten zien, en over alle andere aspecten die u in het kader van de jacht, het beheer en de schadebestrijding van belang lijken.

Het gaat immers veel verder dan het schieten van konijnen en hazen. Iedereen in het jachtbedrijf doet veel meer dan dat, en is begaan met alles wat met natuur en wild in Nederland te maken heeft. Daar wordt nu ten onrechte veel te snel overheen gewalst

door de jagers van overheidswege ten onrechte en zonder goede motivering in de hoek te zetten.